

NÁMSKEIÐ UM SÁL RÆN ÁFÖLL, OFBELDI OG ÁFALLASTREITU

Síðastliðið haust var í fyrsta sinn boðið upp á meistaranámskeið um sál ræn áföll, ofbeldi og áfallastreitu við heilbrigðisvísindasvið Háskólans á Akureyri (HA). Námskeiðið var haldið í samstarfi við hug- og félagsvísindasvið HA og Jafnréttisstofu. Meistaránámskeiðið sátu meistaranemar og fagfólk úr ýmsum áttum, allt frá Vestmannaeyjum til Ísafjarðar og Þórshafnar, og var greinilega mikil þörf fyrir námskeiðið því það sátu 56 manns. Námskeiðinu lauk með málþingi þar sem nemendum gafst kostur á að kynna verkefni sín. Áherslan á málþinginu, sem var öllum opið, var: Einelti í allri sinni mynd. Yfir hundrað manns sóttu málþingið og komu margir úr skólakerfinu. Flestir þátttakendur voru hjúkrunarfræðingar og því mikilvægt að ná til annarra stétta þegar námskeiðið verður haldið næst svo tryggja megi að þekkingin dreifist sem víðast.

Námskeiðið, sem er til 5 eða 10 eininga, byggist á þverfaglegri sýn á sviði heilbrigðisvísinda, félagsvísinda, menntavísinda og laga. Með því að samþætta þekkingu og reynslu margra fagstétta og vísindasviða öðlast nemendur þekkingu á heildrænni og þverfaglegri sýn. Áhersla er lögð á forvarnir, einkenni, afleiðingar og meðferðarúrræði. Fjallað er um helstu skilgreiningar, forvarnir, einkenni sem geta komið fram, líkamlegar, sálrænar og félagslegar afleiðingar og þær leiðir sem einstaklingar geta valið til úrvinnslu og í meðferð. Fjallað er um ofbeldi og sál ræn áföll með tilliti til viðbragða í skólakerfinu og einnig í tengslum við mannréttindi og lagaumhverfi.

Að námskeiðinu loknu skal nemandi:

- geta gert grein fyrir einkennum og afleiðingum sál rænna áfalla, ofbeldis og áfallastreitu og hvaða meðferðarúrræði eru í boði
- geta fjallað um skammvinnar og langvinnar afleiðingar sál rænna áfalla og ofbeldis fyrir líkama, sál, félagslegt umhverfi og samfélagið í heild sinni

- kunna skil á einkennum áfallastreitu og þeim mismunandi aðferðum sem beitt er og leiðum sem notaðar eru til úrvinnslu og til að stuðla að virkri þátttöku einstaklingsins
- þekkja helstu leiðir í þverfaglegri samvinnu mismunandi fagstétta frá sjónarhorni skjólstæðinga, fagfólks og samfélagsins
- geta rætt um hvaða áhrif og afleiðingar sál ræn áföll og ofbeldi geta haft á heilsufar og líðan og hvert skal vísa einstaklingum með slíka reynslu til markvissrar úrvinnslu
- þekkja helstu leiðir til forvarna og mikilvægi þeirra fyrir samfélagið
- þekkja þau úrræði og leiðir sem eru til og sem hugsanlegar eru innan menntastofnana og annarra stofnana innan sveitarfélaga
- þekkja hvernig lagakerfið verkar fyrir þolendur ofbeldis, helstu dóma sem hafa fallið á því sviði og hvernig stjórnsýslukerfið starfar.

Námskeiðið er kennt í lotum, einn og hálfan dag einu sinni í mánuði í fjóra mánuði, og hentar því vel fyrir fólk sem er á vinnumarkaðnum eða býr ekki á Akureyri. Allir fyrirlestrar eru teknir upp og hafa nemendur aðgang að þeim á kennsluvef námskeiðsins. Engin próf eru

í framhaldsnáminu en nemendur vinna verkefni á milli lota. Fjöldi kennslustunda í námskeiðinu er 48, nemendur geta valið um að taka tvær eða fjórar lotur til 5 eða 10 eininga og gert verkefni samkvæmt því. Í fjórum lotum námskeiðsins er eftirfarandi tekið fyrir: Sál ræn áföll og ofbeldi, heimilisofbeldi, einkenni og afleiðingar, áfallastreita, að vinna með þolendum áfalla og ofbeldis, hlutverk fagaðila, helstu aðgerðir gegn ofbeldi, ofbeldi og einelti í framhaldsskólum og grunnskólum, ofbeldi og lög, mannréttindi, löggjöf og forvarnargildi, ofbeldi og fjölmiðlar, þolendur ofbeldis í undirheimum, mansal, úrvinnsla og meðferðarúrræði við áfallastreitu og ofbeldi á meðgöngu. Verkefni námskeiðsins byggjast á því að efla sjálfstæð vinnubrögð nemenda og að hugsa út fyrir rammann um það hvað hægt sé að gera til að bregðast við vandamálum í þjóðfélaginu.

Umsjón með námskeiðinu hafa Sigrún Sigurðardóttir, hjúkrunarfræðingur og lektor við heilbrigðisvísindasvið HA, Bergljót Þrastardóttir, kennari og sérfræðingur á Jafnréttisstofu, og Ágúst Þór Árnason, dósent við lagadeild HA. Nánari upplýsingar veitir Sigrún Sigurðardóttir. Til stendur að halda námskeiðið aftur á vormisseri 2016.